

nění bylo i podle vědomí obžalovaného křivé. Druhá úvaha soudu vysvětluje pouze pohnutku, proč obžalovaný i jinou osobu mimo Š-ovou z vymyšleného zločinu vinil, by totiž odvrátil od sebe podezření pachatelství; neřeší však otázku, zda obžalovanému tanula při tomto vinění, vysloveném nepřímo uvedením jistých znamení, na myslí představa určité osoby — případně několika určitých osob z přesně vymezeného kruhu, na kterou nebo na které ona znamení připadala a podle kterých tato nebo tyto osoby mohly býti vrchností vypátrány a nevině trestně stihány. Nelzeť tu, alespoň podle dosavadních zjištění rozsudku vyloučiti možnost, že obžalovaný, by od sebe podezření z pachatelství odvrátil, na zdař Bůh si vymyslel jistá znamení, jakýsi popis fingované osoby, o níž tvrdí, že byla Š-ové při vraždě nápomocna, neuvědomiv si možnosti, že by se tato znamení na určitou osobu vůbec a na Ž-ou zvláště mohla hoditi; byla-li pak snad náhodou přece nějaká osoba nalezena, na kterou tato znamení dopadají, nebylo by lze v takovémto jednání, nenaplňujícím skutkový znak vědomého křivého vinění určitého podmětu ze zločinu, spatřovati podstatu zločinu utrhaní na cti po stránce subjektivní. Ježto rozsudkové důvody neposkytují bezpečné záruky pro předpoklad, že nalézací soud, řeše otázku o subjektivní vině stěžovatelově, dbal těchto právních hledisek, bylo zmatečnými stížnostmi obžalovaného vyhověti, napadený rozsudek v odsuzující části za podmínek §u 5 novely k trestnímu řádu zrušiti již v zasedání neveřejném jako zmatečný a uznati dále, jak se stalo. Za tohoto stavu věci nebylo třeba, ba ani možno obírat se dalšími zmatečnými stížnostmi uplatňovanými důvody zmatečnosti podle čís. 4 a 5 §u 281 tr. ř., ježto po stránce skutkové nelze předbíhati rozhodnutí nalézacího soudu, jemuž bude podle volného přesvědčení uvažovati o tom, zda a do jaké míry pokládá pro řešení skutkové otázky za dostatečné dobrozdání znalců z oboru písma a, zdali a pokud věří zodpovídání se obžalovaného, že Ž-á byla sice jeho klientkou, že mu však její vztahy k Š-ové blíže známy nejsou.

Čís. 2798.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).
Po stránce subjektivní se vyžaduje ve všech případech § 14 zákona úmysl.

»Hanobení« (§ 14 čís. 5 zákona) je úmyslné snížení vážnosti.

Popuzování má za účel vyvolati u jiných určitý duševní stav, který je v případech § 14 čís. 2 (a čís. 4) zákona prostředkem majícím vztah k národnosti (jazyku, rase nebo náboženství) a sledujícím další účel, vzbuditi u jiných osob rozhodnutí, vykonati násilnosti nebo jiné nepřátelské činy, a pachatel si musí býti vědom, že užívá prostředku způsobilého popuditi.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 14 čís. 5 zákona se vyžaduje kromě přímého úmyslu směřujícího k'hanobení republiky (národa nebo národní menšiny) způsobilost surového nebo štvavého hanobení ku vy-

volání některého z nebezpečí v poslední větě § 14 čís. 5 zákona uvedených a vědomí pachatelovo o této způsobilosti.

Skutková známka veřejnosti (§ 39 čís. 2 zákona) předpokládá, že pachatel si je vědom, že pronáší závadný výrok v tiskopise nebo v rozšiřovaném spise, ve shromáždění nebo před takovým počtem osob, který odpovídá pojmu zástupu, a že osoby ve shromáždění se nalézající nebo zástup tvořící mohou jeho závadný výrok slyšeti.

(Rozh. ze dne 24. května 1927, Zm II 200/27).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Olomouci ze dne 23. března 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle §u 14 čís. 2 a §u 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a krajskému soudu v Olomouci uložil, by věc znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Podle čís. 9 a) §u 281 tr. ř. namítá zmateční stížnost, že stěžovatel si nebyl vědom (v době, kdy závadné výroky pronesl) protiprávnosti svých projevů, ježto jednal v podnapilosti, a že chyběl každý zlý úmysl, čímž vytýká, že subjektivní podstata přečinů obžalovanému za vinu daných není zjištěna ve všech svých složkách. Po stránce subjektivní se vyžaduje ve všech případech §u 14 zákona na ochranu republiky úmysl. Hanobení (§ 14 čís. 5 zákona) je úmyslné snížení vážnosti. Popuzování má za účel, vyvolati u jiných určitý duševní stav, který je v případech §u 14 čís. 2 (a čís. 4) zákona na ochranu republiky prostředkem majícím vztah k národnosti (jazyku, rase nebo náboženství), a sledujícím ten další účel, vzbuditi u jiných osob rozhodnutí, vykonati násilnosti nebo jiné nepřátelské činy, — a pachatel si musí býti vědom, že užívá prostředku způsobilého popuditi. Ke skutkové podstatě přečinu podle §u 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky se vyžaduje kromě přímého úmyslu směřujícího k hanobení republiky (národa nebo národní menšiny) způsobilost surového nebo štvavého hanobení ku vyvolání některého z nebezpečí v poslední větě §u 14 čís. 5 zákona uvedených a vědomí pachatelovo o této způsobilosti. Skutková známka veřejnosti předpokládá, že pachatel si je vědom, že pronáší závadný výrok (v tiskopise nebo rozšiřovaném spise, ve shromáždění nebo) před takovým počtem osob, který odpovídá pojmu zástupu, a že osoby (ve shromáždění se nalézající nebo) zástup tvořící mohou jeho závadný výrok slyšeti. Skutková zjištění napadeného rozsudku po stránce subjektivní neodpovídají oněm náležitostem. Po subjektivní stránce zjišťuje nalézací soud jednak, obíraje se otázkou, zda obžalovaný byl v době činu úplně opilý, či přes svou napilost ještě přičetným —, že si byl obžalovaný vědom, co mluví, jednak, že obžalovaný chtěl dáti na jevo, že Češi mají býti z míst Němci

na území Československé republiky obývaných vypuzení. Tato zjištění neobsahují veškerých znaků subjektivní skutkové podstaty přečinů obžalovanému za vinu daných. Že obžalovaný při hlavním přelíčení připustil, že jeho závadný projev jest způsobilým, u jiných osob vyvolati rozhodnutí proti příslušníkům československého národa, podniknouti násilné nebo nepřátelské jednání, a je proto trestným, pokud se týče, že je štvavým a že může ohroziti obecný mír v republice, pokud se týče na místě činu, — jest bezvýznamným. Subjektivní skutkovou podstatou v celém jejím rozsahu bylo nalézacímu soudu tím spíše pečlivě se obírat, když zjistil, že obžalovaný byl v době činu napilým. Rozsudek jest zmatečným podle §u 281 čís. 9 a) tr. ř. Bylo proto zmateční stížností, aniž bylo třeba zabývati se dalšími jejími vývody, vyhověno podle §u 5 zákona z 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. pro rok 1878 za souhlasu generálního prokurátora ihned při poradě neveřejné, rozsudek byl v celém rozsahu zrušen a krajskému soudu v Olomouci bylo, ježto zrušovací soud nemůže ještě ve věci samé rozhodnouti a nařízení nového hlavního přelíčení se vyhnouti nelze, uloženo, by věc znovu projednal a rozhodl.

Čís. 2799.

Činnost pachatele ve smyslu § 81 tr. zák. musí býti činností aktivní, nestačí trpný odpor; nevyžaduje se zmaření úředního výkonu; skutková podstata jest dokonána již pouhým zprotivením se bez ohledu na to, zda cíle bylo dosaženo.

»Násilným vztazením ruky« je jakékoliv jednání, které směřuje přímo nebo nepřímo proti vrchnostenské osobě, donucujíc ji, by buď zdolala odpor pachatelův vynaložením vlastních fyzických sil neb od zamýšleného úkonu upustila; spadá sem vzpírání se a vytržení se z ruky vrchnostenské osoby.

Ustanovení §u 81 tr. zák. nevylučuje, by se vrchnostenská osoba nepokusila odpor jejímu úřednímu výkonu kladený přemoci a za tím účelem použila protinásilí; násilí pachatelovo, jímž se snaží ono protinásilí zmařiti, nelze pokládati za beztrestnou obrannou činnost.

(Rozh. ze dne 25. května 1927, Zm I 527/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 24. července 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 81 tr. zák. a přestupkem podle §u 312 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Důvody zmatečnosti čís. 9 a) po případě 10 §u 281 tr. ř. nedoličuje stížnost z valné části po zákonu, opouštějíc základnu skutkových zjištění a rozbírajíc samostatně a jednostranně výsledky průvodní. Po